

Innspill til havbruksutvalgets helhetlige gjennomgang av tillatelsessystemet for akvakultur

Kystrederiene representerer ett kritisk ledd i havbruksnæringen med servicefartøyer, brønnbåter, bløggfartøy, slaktebåter etc, som sysselsetter tusenvis og gir solide samfunnsøkonomiske effekter langs hele kysten. Bærekraftig utvikling, altså en utvikling med redusert klimaavtrykk, og å sikre sysselsetting i kystsamfunnene/distriktene, er hovedprioritet hos oss.

For at hele havbruksnæringen med verdikjedene, skal kunne utvikle seg og opprettholde sin posisjon, ser Kystrederiene det som både fornuftig og hensiktsmessig med en gjennomgang av tillatelsessystemet. Det er et viktig arbeid, og at vi får delta inn i arbeidet gjennom referansegruppa er svært viktig for næringen med berørte medlemmer.

Havbruksnæringen har hatt en enorm utvikling seinere år, spesielt i forbindelse med utviklingstillatelser og landbasert oppdrett. Havbruksflåten henger også med i denne utviklingen. Samtidig utfordres Norges posisjon ved at lakseproduksjonen i stadig større grad etableres nærmere markedet, i andre land over hele verden. I denne sammenheng er det viktigere enn noensinne at regelverket ikke henger etter, men legger til rette for videre utvikling og norsk konkurransekraft for næringen.

Norge har ambisjoner om både vekst og bærekraftig utvikling og våre medlemmer er en sentral av næringa både i dag og i fremtiden. Godt samspill og helhetstenkning på tvers av verdikjedene, og teknologioverføring er svært viktig for en helhetlig utvikling. Eksempelvis teknologioverføring fra brønnbåt til landbasert oppdrett pekes på som en grunnleggende faktor for å lykkes innen landbasert produksjon.

Maritimt regelverk må implementeres

I mandatet står det at utvalget blant annet skal gjennomgå og vurdere behovet for eventuelle endringer i akvakulturloven og andre lover. Det maritime regelverket og en implementering av dette der det er hensiktsmessig, bør også ses på i denne sammenheng.

Gjennom flere år, og seinest gjennom ett samarbeid i Maritimt Forum Nord, har Kystrederiene hatt fokus på kompetanseoverføring og regelverksutvikling tilknyttet maritime områder innenfor havbruksnæringen. Vår erfaring viser at havbruksselskapene får stadig flere maritime krav og vi opplever at næringen selv også venter at den maritime veksten innenfor næringen vil fortsette i tiden som kommer.

Utviklingen av de mindre fartøyenes virksomhet og operasjoner og Sjøfartsdirektoratets nye krav til kvalifikasjoner for sjøfolk, samt krav om sikkerhetsstyringssystem om bord arbeidsbåter, er eksempler på økt maritimisering av næringen.

Utviklingskonsesjonene og havfarmen er det nyeste eksempelet på maritim virksomhet kombinert med akvakulturdrift. Vi ser klart at økende bruk av maritim teknologi og krav til kompetanse, økt effektivisering og behovet for å produsere fisk på nye og mer krevende lokasjoner, gir ett behov for et regelverk som både hensyntar fisken og maritime operasjoner til havs.

Maritim vernelovgivning, med skipsarbeids- og skipssikkerhetsloven og tilhørende HMS-regime, vil være velegnet for den maritime havbruksvirksomheten i sin helhet. Klimaendringer, samt stadig nye og krevende maritime operasjoner, i tillegg til økte krav om samspill mellom installasjon og fartøy, gjør sjøfartslovene spesielt egnede.

Når det gjelder havfarmer/offshore havbruk er Kystrederiene videre overbevist om at sikkerhetskulturen fra maritim sektor der Skipsarbeidslovene (Skipssikkerhetslov og Skipsarbeidslov) bør være gjeldende ved drift av havbruk til havs/offshore merder.

Konklusjon

På generelt grunnlag er langsiktighet viktig for en sunn og bærekraftig næringsutvikling, også med tanke på utvikling av tjenester og leverandørindustri. Med dette lagt til grunn er vårt syn at fremtidige oppdrettstillatelser ikke bør være tidsbegrensede.

Det er viktig at det ikke legges begrensninger i farvannet, ift krav om avstand til lokaliteter etc, for å sikre at fiskehåndtering, transport og leveranser kan skje så effektivt og hensiktsmessig som mulig. Strukturmessig må det også sikres at den tradisjonelle godstransporten ikke blir påvirket av begrensninger i farvannet.

Den maritime næringen har forøvrig gode erfaringer fra funksjonelle krav og teknologinøytralitet i regelverket. At et nytt tillatelsessystem er teknologinøytralt, vil kunne sikre en bærekraftig verdikjede, økt biosikkerhet, og ny teknologi for oppdrett på land, til havs og i lukkede anlegg i sjø, i tillegg til å sikre at en norsk solid leverandørindustri og servicetjenester kan bidra inn i nødvendige ledd.

Om og i hvilken grad biosikkerhetshensyn bør implementeres i tillatelsessystemet bør vurderes av utvalget. En mer moderne tilnærming med analyser på strøm etc er allerede på vei. Det er også ett viktig poeng at kysten allerede er delt inn i PO, som gjerne også defineres som biosikkerhetssoner.

En koordinert og kunnskapsbasert forvaltning med god struktur og samarbeid mellom NFD, Sjøfartsdirektoratet, Mattilsynet og Fiskeridirektoratet må legges til grunn for ett nytt tillatelsessystem med tilhørende regelverk. Igjen vil vi påpeke at det maritime regelverket må vurderes og implementeres der det er hensiktsmessig, på lik linje med vurdering av plan- og bygningsloven som skissert i mandatet.

Linn Therese Skår Hosteland
Næringspolitisk rådgiver
(elektronisk signert).